

IRODALOM

HAZAI FOLYÓIRATOK.*

Halászat. (XL. évf. 1939.)

13. sz. — *Szigetközi*: Már megint a bűvár. — *Unger E.*: Hany Istók és utódai. — —: Az a bűvárhalász. — *Unger E.*: Folyóvízi halszúke és a bűvárhalász.

Magyar Statisztikai Szemle. (XVII. évf. 1939.)

7. sz. — *Szél T. dr.*: Az érelmeszesedés és következményei a statisztika tükrében. — *Mozolovszky S. dr.*: Halálos kimenetelű balesetek 1938-ban. — *M. S. dr.*: Lakóházépítkezések 1938-ban. — *Földváry L. dr.*: Kincstári erdők Kárpátalján. — —: A gyáripari üzemi és termelési statisztika 1938. évi előzetes eredményei. — *Br. P. Horváth M. dr.*: A Duna és Tisza nemzetközi forgalma 1938-ban. — *Br. P. Horváth M. dr.*: Magyarország benzin- és motorkutainak 1938. évi forgalma. — *Elekes D. dr.*: Magyarország időszaki sajtója 1938-ban.

Magyar Vadászujság. (XXXIX. évf. 1939.)

22. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: A vadászati tilalmakról! — *Berényi V.*: A parlagi sas. — *A. Balogh A.*: A golyósfegyverek tisztántartása. — *Koltai G. V.*: A vaddisznó (*Sus scrofa L.*) biológiája. — *Mészáros P.*: Apróságok. — *Péchy—Horváth R.*: A bükki kincstári halgazdaság.

23. sz. — *Dr. Szent-Ivány G.*: Az új vadászati idény küszöbén. — *Avarffy E.*: A „sárgakötös kócsag“. — *Lux Z.*: Vadkár és vadkárpercek. — *A. Balogh A.*: Tuzokkakas és még egy kis ballisztika. — *Cs. Osváth A.*: A pilisi hegyvidék egykori nagyvadászairól és vadbőségéről. — *Görgey G.*: Taeskok a budapesti nemzetközi ebkiállításon. — *Mészáros P.*: Vadászati szükségjog.

* Jelmagyarázat: (1. k.) = első közlemény; (2. b. k.: 17.5/10/4) = második és befejező, összesen 17.5 oldal terjedelmű közlemény, 10 ábrával és 4 táblázattal.

24. sz. — *Fejér B.*: Mi vár Rátok? — *Beniczky Gy.*: A nyír-fajok eldorádójában. — *A. Balogh A.*: A világhírű kárpáti szarvas megmentésének kérdése. — *Fülöp M.*: Veszedelemes csere. — —: A legújabb vadászati rendelet. — *T. Sáska L.*: Afrikai riport. — *Pintér I.*: Pézsmapocok a Vértes környékén.

Mezőgazdasági Közlöny. (XII. évf. 1939.)

8. sz. — *Dr. Halász Á.*: A mezőgazdasági iparok nemzetközi kongresszusa. — *Dr. Szeibert J.*: Munkaidőszabályozás a mezőgazdaságban. — (Éő): A búza világproblémája. — *B—r.*: Magyarország állatállományának alakulása. — *Szentkirályi J.*: Tönkrement gazdaságok újjáépítése az Egyesült Államokban. — *Dr. Hatos G.*: A ricinuspogácsa, mint takarmány.

Nimród Vadászujság. (XXVII. évf. 1939.)

22. sz. — *Borz*: „Ember a vadonban.“ — *Hányi K.*: Az őzhangok és a csalsíp. — *Dr. Beretzk P.*: Mily távolságokra kóborol a fácán?

23. sz. — *Sólyom*: Mikor a tanukat megkérdezték... (1. k.) — *Békessy J.*: Svájci barátaim. — *Borsodi L.*: Amit sohse únunk meg. (1. k.) — *Ifj. Dobsa S.*: Négy vadkaesa. — *Szigligeti Gy.*: Lövés módok és lövéshibák.

24. sz. — *Sólyom*: Mikor a tanukat megkérdezték... (2. b. k.: 4.5/—/—) — *Hányi K.*: A szarvashívó kürt gyakorlati használata. — *Borsodi L.*: Amit sohse únunk meg. (2. b. k.: 3.5/—/—) — *Győry S.*: Mégegyszer a sörétes töltényről. — *Félix E.*: Melyiknek mit kell tudnia?

Természettudományi Közlöny. (71. köt. 1939.)

8. sz. — *Dr. Rapaics R.*: A magyar természetszemlélet eredete. — *Dr. Bugyi B.*: A napfürdőzés élettana. — *Dr. Kadie O.*: A Várhegyi-barlang feltárásának története. — *Dr. Mihályi F.*: Néhány szó legközönségesebb szunyogainkról. — *Dr. Aujezsky L.*: Gépkocsik a zivatárban. — *Dr. Haraszty Á.*: A növények vízfelvétele. — *Dr. Steiner L.*: Az elektromosság eloszlása a zivatárfelhőkben. — *Dr. Rotarides M.*: Kagylóturzások a Balaton partjain.

Vadászat-Halászat. (VII. évf. 1939.)

14. sz. — *Gr. Festetics P.*: Augusztus. — *Friedreich I.*: Sport-e a vadászat? — —: Az új vadászati tilalmak. — *J. Lányi A.*: A vadászat mint üzlet.

15. sz. — *Dr. Fencsik J.*: Kárpátalja vadászati viszonyai. (1. k.) — *Orday R.*: Kaland a vízilovakkal. — *A. Balogh A.*: A nagysebességű töltények lényege. Előnyei és sajátosságai. — —: A fácán mezőgazdasági jelentősége Magyarországon.

KÜLFÖLDI LAPSZEMLE.*

ZEITSCHRIFT FÜR WELTFORSTWIRTSCHAFT. Band VI. Heft 9—10. 1939.

Freise: Adatok az őserdők növény-szövetkezeti viszonyaihoz. (Einige Bemerkungen über soziologische Verhältnisse im Urwald.) 603—621. old.

A szerző Brazília tengerparti őserdeiben végezte megfigyeléseit 30 éven keresztül és számos, valóban érdekes adatot szolgáltat a kúszónövények, esernyék, növényi élősködők, hangyák és termiták szerepéről, valamint azokról az „összeférhetetlenségi” esetekről, amikor bizonyos fafajok, amelyek talaj-, éghajlat- és társulási igényük szerint szépen megélhetnek egymás mellett még véletlenül sem találhatók soha sehol közösségben.

Végző következtetésként hangsúlyozza, hogy a szociológiai viszonyok *okainak* feltárása céljából nagyon beható további vizsgálatokra van szükség.

Hartig: Délafrika erdőgazdasága. (Die Forstwirtschaft Südafrikas.) 661—748. old.

Az igen áapos tanulmány a Délafrikai Unió egész területének felületi, földtani és termőhelyi ismertetésével kezdődik és fő részében a belföldi erdők leírásával foglalkozik. Ezek között a cédrusfa-erdők, továbbá a keleti tengerpart, Natal és Transvaal állományai, valamint a szavannák a nyersanyag-szolgáltatás szempontjából kisebb jelentőségűek, míg a mérsékelt öv — az ú. n. Midland — örökzöld erdei — amelyekben egyformán találhatók fenyőfélék és lomblevelű-fák — egyre fontosabb szerepet játszanak az ország faellátásában. A Délafrikai Unió t. i. — részben a régebbi időkben elkövetett nagy erdőpusztítások folytán — jelentős fabehozatalra szorul és a kopárok terjedését is igen sok helyen csak erdősítéssel lehet megakadályozni.

* A német és angol folyóiratokat *dr. Mihályi Zoltán*, a francia-, olasz-, spanyol- és románnyelvű közleményeket *dr. Luncz Géza*, m. kir. erdőtanácsos, a lengyel szaklapokat *Székács Vince*, ny. miniszteri tanácsos, a jugoszláv irodalmat pedig *Pászthy Ferenc*, ny. m. kir. főerdőtanácsos ismerteti.

A szerző részletesen ismerteti a „Midland“-erdők történetét, jelenlegi berendezésüket, szerkezetüket és teljesítő-képességüket, valamint fafajaik használhatóságát.

Tanulmányának III. része az erdészeti igazgatással foglalkozik, míg a IV. fejezet a külföldi fajokkal végzett kísérletekről számol be, néhány igen szép fénykép kíséretében. Az V., zárófejezet a felújításokat, károsításokat, áterdöléseket, a piaci helyzetet és a magánerdőket tárgyalja.

Két terjedelmes függelék a legismertebb belföldi, illetőleg a több-kevesebb sikerrel meghonosított külföldi fajokot sorolja fel a fontosabb részletes leírásával.

ALLGEMEINE FORST- UND JAGDZEITUNG. 1939. 8. sz.

Hug: A Német Erdészeti Egyesület bádeni csoportja, Bádén erdei és gondozói. (Die Landesgruppe Baden des Deutschen Forstvereins, der Wald in Baden und seine Betreuer.) 237—245. old.

Az 1839-ben alakult Bádén Erdészeti Egyesület 100 éves fennállását ünnepelné, ha időközben nem olvadt volna bele a Deutscher Forstverein-be.

A szerző — a jubileumi közgyűlés alkalmából — az egyesület történetét vázolja röviden és ismerteti azt a fejlődésmenetet, amely részben mint az 1833. évi bádén erdőtörvény, részben pedig mint a szakszeretettől áthatott gondos kezelés folyamánya Bádén erdőgazdaságát mintaszerűvé emelte.

Elég, ha arra mutatunk rá, hogy *a községi erdők évi hozadéka 8 m³ ha-ként* és hogy a szerfa-hányad az 1878. évi 24%-ról 61%-ra emelkedett.

A legutóbbi időkben kiváló eredményeket ért el a bádén erdőgazdaság az árvizes talajok telkesítésénél, az erdők korszerű (gépjárművekkel való közlekedésre alkalmas) feltárásánál, valamint az erdei munkások szakszerű kiképzésénél is.

Crocoll: Erdőrendezés és erdőművelés Bádénben a rendkívüli használatok idejében. (Forsteinrichtung und Waldbau in Baden im Zeichen der Mehrhebe.) 245—257. old.

A német négyéves terv keretében elrendelt 50%-os túlhasználat Bádén erdeit nagymértékben igénybe vette ugyan, de számottevő kárt nem okozott, mert a takarékos gazdálkodás a mult század folyamán nagy tartalékokat halmozott fel.

A tömegnövedék ma is jelentős, az értéknövedék pedig talán még jobb, mint a legutolsó évtizedben.

Az erdőre háramló feladatok azonban fokozott gondosságot kívánnak a kezelőjétől és ezért a szerző igen kívánatosnak tartja, hogy az újabb időben nagyon meggyarapodott irodai munka helyett ismét *a közvetlen gazdálkodás legyen az erdőtiszt főtevékenysége.*

Speer: Az erdőgazdaság és a fűrészipar viszonya Bädenben. (Die Beziehungen zwischen Forstwirtschaft und Sägeindustrie in Baden.) 257—268. old.

A helyes nyersanyag-gazdálkodás egyre nagyobb mértékű takarékoságot kíván mind a termelésnél, mind a feldolgozásnál és megszabja a fűrésztelepek létfeltételeit is, amelyekre nézve nemcsak a faanyag mennyisége, hanem a szállítási és értékesítési lehetőségek, valamint a munkásviszonyok is egyformán irányadók.

A szerző részletes adatokkal szolgál a bádénai fűrészek rönköszükségletéről, ill. évi termeléséről és megadja a jövőbeli fejlődés irányát is.

Schwarz: A fekete dió telepítése Németországban. (Anbau der Schwarznuss in Grossdeutschland.) 268—70. old.

Az eddig kevésbé méltányolt fafaj telepítési lehetőségeit és gazdasági előnyeit ismerteti.

CENTRALBLATT FÜR DAS GESAMTE FORSTWESEN. 1939. 5—8. sz.

Hufnagl: Az erdő-szépség és ápolása. (Die Waldschönheit und ihre Pflege.) 129—138. és 191—209. old.

Erdészeti esztétikával ritkán foglalkozik szakember és ezért a szerző fejtegetései különös figyelmet érdemelnek.

Az erdő közgazdasági jelentőségének rövid körvonalazása után sorra veszi azokat a szempontokat, amelyeknek az erdőszépség megóvása érdekében a gazdálkodás különböző részleteiben érvényesülniök kell.

Kétségtelen, hogy elsősorban az erdőművelés tehet legtöbbet az esztétikai kívánalmak megóvása érdekében, már az üzemmódok megválasztásánál is, de még inkább a fafajok célszerű telepítésével, elegyítésével és az állomány gondos ápolásával.

A szerző különösen ezzel a fejezettel foglalkozik bőven, de nem hagyja figyelmen kívül az erdőhasználat, -védelem és -rendezés szerepét, valamint az erdőnek az állatvilággal való kapcsolatait sem.

Akit a tárgy érdekel, különös örömet fogja találni az erdő szeretetétől áthatott tanulmányban.

Werner: A tiszafa előfordulása az Ybbstal környékén. (Über einige Eibenvorkommen in der Umgebung des Ybbstales [Niederdonau].) 138—154. old.

A tiszafa a mai Németbirodalom területén igen ritka fafajjá vált és ezért érthető, hogy a szerző gondos termőhelyi és növény-szövetkezeti tanulmányok alapján vizsgálja, mennyiben van meg a lehetősége az alsóausztriai tiszafák fenntartásának.

Schmied: Gyantatermelési kísérlet vegyi anyagok alkalmazásával. (Ein Harzungsversuch mittels chemischer Reizmittel an der Schwarzkiefer.) 161—190. old.

A mariabrunni erdészeti kísérleti állomás által *Hessenland* tanár útmutatása szerint végzett igen érdekes kísérlet a következő eredményeket adta.

1. Vegyszer alkalmazása csak az ú. n. *barázdás* gyantacsapó-lással kapcsolatosan lehetséges, amelynél folytatólagosan több, keskeny barázdát vágnak *egymás mellé* a fatörzshez, mert a másik szokásos ú. n. *hántó eljárásnál*, — amikor egyetlen széles gyantacsatornát vágnak és azt *mélyítik* egyre jobban — az alkalmazott vegyszer a belső faszövetet elroncsolja és a gyanta kiválását megakadályozza.

2. A barázdás eljárás azonos mennyiségű gyanta nyeréséhez ötször annyi törzset igényel, mint a hántó módszer. Ha a törzsek számára nem kell tekintettel lenni (pl. közvetlenül a faanyag ki-termelése előtt) a vegyszerrel való kezelés — ami különböző töménységű sósavnak vagy kénsavnak az alkalmazásából áll — jelentős gyantatöbbletet eredményezhet.

A szerszám alakja, a vegyszer mennyisége és az alkalmazás közötti nyugalmi időszak szerint elért eredményeket a szerző számos táblájában részletezi.

THE EMPIRE FORESTRY JOURNAL. 1939. 1. sz.

A 180 oldalas gyönyörű kiállítású füzet főleg a gyarmatok és dominiumok erdőgazdaságával foglalkozik és ezért a 13 nagyobb tanulmány közül csak az alábbi hármat emeljük ki.

Dunkey: Részletes leírással ellátott lyukgatott lapok Uganda fáinak a meghatározására. (A Multiple-Entry Perforated Card-Key for the Identification of Uganda Trees.) 83—90. old.

A szerző által pontosan leírt, rajzban és példával is bemutatott elmés módszer tulajdonképpen nem más, mint egy meg-

felelően szerkesztett *kartoték*, amelynek a segítségével — a fák főbb jellegeinek alapján — a meghatározás *igen gyorsan és tévedésmentesen* történik.

Campbell és McGowan: A cincérjáratokban található köves lerakódások összetétele és eredete. (The Composition and Origin of a Stony Deposit Found in Galleries of The Beehole Borer [*Xyleutes Ceramica* Wlk.] in a Number of Samples of Teak Wood [*Tectona Grandis* L.]) 91—94. old.

A *Xyleutes ceramica* Wlk. különösen az értékes teak-fában okoz érzékeny károkat, mert a sűrű és nagy átmérőjű álca-menek a rönkök műszaki használhatóságát erősen csökkentik. A fűrésztelepek pedig gyakran panaszkodják, hogy a meneteket kitöltő kőszerű anyag a fűrészelésnél számottevő akadályokat jelent.

A szerzők vizsgálatai szerint ez a kőszerű lerakódás a különböző szerves-anyagokon felül főleg kalciumot és foszfort tartalmaz, az eredetére vonatkozólag pedig az a feltevésük, hogy a fánedvkeringése tölti ki az üregeket.

Donald: Faszén-égetés hordozható kis kemencékben. (Charcoal Burning in Small Portable Kilns.) 95—100. old.

Egy könnyen szétszedhető és igen jó eredménnyel dolgozó berendezést ismertet, amelyet kisebb mennyiségű faanyag (gyéritések) szénítésénél lehet igen jól használni.

JOURNAL OF FORESTRY. 1939. 7-8. szám.

Geddes és Erickson: Kétkezes ágnyeső olló használata a tisztításoknál. (The Use of the Two-Hand Pruning Shear in Forest Pruning.) 519—21. old.

A szerzők által ismertetett szerszámmal Kaliforniában kiváló eredményeket értek el és ezért melegen ajánlják azt az erdőgazdaságok figyelmébe.

Stockwell: A csira-korbelti kiválasztódás a fenyőknél. (Pre-embryonic Selection in the Pines.) 541—43. old.

A petesejt megtermékenyülésének folyamatát írja le, amelynek során legalábbis hat ízben történi kiválasztódás a legmegfelelőbb tenyészanyag javára.

Bull: A fenyő versenye a gyapottal: az évi cellulóze-fermelés területegységenkinti összehasonlítása. (Loblolly Pine Versus

Cotton: A Comparison of Annual Cellulose Production per Acre.)
570—71. old.

Az Egyesült Államok déli vidékein az utóbbi években egyre fokozódik a fának cellulóze-gyártásra való felhasználása. Gondosan ápolt *Pinus taeda*-állományok területegységenként 4.5-szer annyi cellulóze-anyagot adnak, mint a gyapot, és ezért érthető, hogy ezeknek az erdőknek az értéke erősen megnövekedett.

Paul: A tölgy vetemedése a faszövet természetes helye szerint. (Shrinkage of White Oak as Affected by Position in the Tree.)
572—73. old.

A szerző *Quercus alba* törzsekből vett próbadarabokon végzett vizsgálatait azt igazolják, hogy minél idősebb a faszövet, annál nagyobb a vetemedésre való hajlandósága.

Righter: Egyszerű fenyőhimpór-csírázási kísérletek. (A Simple Method of Making Germination Tests of Pine Pollen.)
574—76. old.

A virágpor életképességének a megállapítása meglehetősen körülményes feladat. A szerző olyan eljárást ismertet, amely lényegesen egyszerűsíti a vizsgálatot anélkül, hogy az a pontosság rovására menne.

Jahn: Szüksége van a faiparnak a tudományos kutatásra? (Does the Lumber Industry Need a Research Program?) 595—97. old.

Míg a vas-, kőolaj-, nikkell- stb. termelés egyetlen hatalmas szervezet Amerikában, a faipar számtalan kis- és nagyüzeme külön utakon jár. Természetes tehát, hogy a kísérletügyet sem szolgálhatja úgy, mint azt a többi iparág teszi.

A szerző véleménye szerint a faipar fejlesztésének tudományos kutató-munkája az *állam feladata*, mert az, mint a legnagyobb erdőterület birtokosa, a szükséges költségeket is rendelkezésre tudja bocsátani.

Goodell: A talajfagy mértéke, mint a növényzet és a kitétt-ség függvénye. (Soil Freezing as Affected by Vegetation and Slope Aspect.) (626—29. old. ,

Néhány érdekes adattal igazolja azt a különben ismertényt, hogy a mezőgazdaságilag művelt területek vagy legelők talajában, illetőleg északi lejtőn a fagy sokkal mélyebbre hatol és tovább tart, mint az erdőben, illetve déli kitétt-ség mellett.

Brener: Korszerű porlasztóberendezés folyékony trágyák, rovarölő és talajfertőtlenítő szerek alkalmazására csemetekertek-

ben. (Multiple Use Sprayer for the Application of Liquid Fertilizers, Insecticides and Soil Disinfectants in Forest Nurseries.) 630—31. old.

Az igen elmés szerkezetet a szerző fényképen is bemutatja.

Buck és Hughes: Ujfajta oldó és lepároló eljárás az erdei alom nedvességtartalmának a meghatározására. (The Solvent Distillation Method for Détermining The Moisture Content of Forest Litter.) 645—51. old.

A szerzők által készített műszernek — amelyről a tanulmány részletes leírást ad — az az előnye a régebbiekkal szemben, hogy a vizsgálat egyszerűsítése mellett is megbízhatóbb eredményeket ad; ezt a közölt táblázatok és rajztáblák is igazolják.

REVUE DES EAUX ET FORÊTS. 1939. 4—6. sz.

Perrin: A tölgy növekedési viszonyai középerdőben. (Sur l'accroissement des chênes de taillis sous futaie.) 293—305. old.

A középerdő fenntartása bizonyos körülmények között (különleges méretű szerfatörzsek nevelése!) még ma is indokolt és sokhelyütt a legjövedelmezőbb erdőalak.

A szerző több középfranciaországi erdőfelügyelői kerület régi vágási és faértékesítési jegyzőkönyvei, valamint beható termőhelyi vizsgálatok alapján ismerteti tárgyát. Végső következtetései: 1. Látszólag azonos termőhelyi viszonyok mellett sem minden tölgy növekedése egyenlő; ezért nagyon fontos a hagyásfák gondos és szakszerű megválasztása. 2. Hagyasfákat több vágásfordulón át csak igen jó talajon indokolt és gazdaságos fenntartani. 3. Minél gyengébb a talaj, annál kisebb legyen a meghagyott fák száma. 4. Jó talajon viszont a hagyásfák lehető legnagyobb száma biztosítja a legnagyobb jövedelmet.

Martin: Hozzászólás a vágásérettség kérdéséhez. (Réflexions sur l'exploitabilité.) 318—324. old.

Nemcsak a pénzügyi, gazdasági és erdőtenyészeti szempontokat veszi sorra, hanem az erdő általános kultúrszerepét is.

De la Serre: Fenyőerdő-telepítés Nyugat-Franciaországban. (Technique des boisements de pins dans l'ouest de la France.) 325—334. old.

A Normandiában szerzett tapasztalatok alapján megállapítja, hogy a síkvidéki tűlevelű erdő fokozott gondozást kíván.

(gyakori és szakszerű gyérités, hathatós védelem az állati és növényi károsítók, valamint a tűz ellen, mindenre kiterjedő, állandó felügyelet.)

Kellő ápolás mellett a síkvidéki fenyvesek jövedelmezősége igen figyelemreméltó.

Oudin: A talajjavítás és trágyázás szerepe az erdősítéseknel. (Les amendements et engrais dans les reboisements.) 335—341. old.

A beerdősítendő terület trágyázását régente tisztán tudományos jellegű kísérleteknek tekintették. Ma már kétségtelen, hogy a trágyázás sokszor igen komoly gazdasági előnyökkel jár és jelentősége ezért egyre fokozódik.

Schaeffer: Az „ellenőrző üzemmód“ és a szálalás fejlődése. (La méthode du contrôle et l'évolution du jardinage.) 389—402. old.

A szálalás franciaországi fejlődését tárgyalja 60 évre visszamenőleg, *Lorentz, Bagneris, Gurnaude* és *Biolley* munkássága kapcsán. Rámutat az eljárás mai fokán tapasztalható gazdasági előnyökre s arra a következtetésre jut, hogy: 1. a kívánt eredmény érdekében az élő fakészletet („leltárt“) időközönként fel kell venni és 2. az 5—8 évenként végzett áterdölések fatömege egy-egy alkalommal sem haladhatja meg az álló fakészlet 25%-át.

Cailloux: A Francia Középhegység jegenyefenyvesei. (Les sapinières du Massif Central.) 414—435. old.

A közzétani, termőhelyi és terepviszonyok, valamint az ottani fenyvesek történetének ismertetése után 3 csoportban tárgyalja az állományok növekedési viszonyait. A jegenyefenyveseknek az egész Francia Középhegységben évről-évre nő a jelentőségük. Az erdész fontosabb teendői a következők: 1. Ahol az elbükösödés veszélye fenyeget, meg kell könnyíteni a jegenyefenyő felújulását. 2. Meg kell szabadulni a sok túlkoros állománytól. 3. A mostaninál rövidebb vágásfordulót kell alkalmazni. 4. A magánbirtokosokat ki kell oktatni az erdeik észszerű kezelésével járó előnyökre.

De la Serre: A néhány főfát meghagyó vágás hagyásfái. (Les réserves du tire et aire.) 515—519. old.

Normandiában a XVII. és XVIII. században még igen általános volt, hogy főhasználatkor holdankint („par arpent“) elszórtan mintegy 10 törzset — a felújítás elősegítése céljából — állva hagytak a következő forduló végéig. A hasonló újabb kísérletek nem vezettek eredményre.

A szerző kimutatja, hogy a régiek nem egykorú állományokat neveltek s a holdankinti 10 hagyásfa mind erőteljes fiatal törzs volt, amelyek bőséges magot (főként tölgymagot) szórtak.

JOURNAL FORESTIER SUISSE. 1939. 7—8/9. sz.

Barbey: A papírgyártás fája Kanadában. (Bois à papier canadiens.) 151—156. old.

Kanada évente 25—30 millió ürköbméter papírgyártásra alkalmas fát termel, aminek 80—85%-át kanadai gyárak dolgozzák fel; a többit kiviszik az országból, főleg az Egyesült Államokba. Az európai államok közül Németország vásárol legtöbbet.

Kelet-Kanada erdeinek rengeteg fafaja közül papírgyártásra háromféle lúcfenyő, négy *Pinus*, ötféle nyír, a juhar hét fajtája, ezenfelül több *Tsuga* és *Thuya* is alkalmas. Európába főként a lúce- és jegenyefenyők fáját szállítják.

A szerző ismerteti a tenyészeti viszonyokat, az alkalmazott üzemmódot, a kitermelésnél, a választékok s félgyártmányok készítésénél szokásos eljárásokat s a szállítás módjait.

Gut: Védelem alatti felújulás. (La rajeunissement sous tutelle.) 165—174. old.

Azokat a természetes és mesterséges védekezési eljárásokat ismerteti, amelyek a zsenge esemetéket a hönymástól való elpusztulás ellen védik. A legjobb természetes védelem az idősebb fák koronája. A szerző mesterséges védelemmel is kísérletezett (a csemete mellé vert karókkal, felette piramis alakban elhelyezett kalodával, védőráccsal, stb.). Az eredményekről beszámoló szöveget igen jó fényképek teszik érthetőbbé.

Rieben: A törpe boróka két értékes tulajdonsága. (Deux précieuses qualités du genévrier nain.) 180—183. old.

A hó- és kőgörgöttegek keletkezésének megakadályozása céljából végzett munkálatoknál a *Juniperus nana*-nak igen fontos szerepe van: 1. A vele való erdősítés a lejtős, száraz és nagyon sekély talajban is jól sikerül. 2. A szárazhabarcsba rakott falazások épségben maradásának időtartamát meghosszabbítja, mert mérsékeli a hőmérséklet naponkénti nagy ingadozásait.

REVISTA PĂDURILOR. 1939. 6. sz.

Eliescu: Adatok a román erdőkben károsító rovarok ismertetéséhez. (Contribuțiuni la cunoașterea insectelor vătămătoare pădurilor din România.) 487—496. old.

A *Cheimatobia brumata* L., *Tortrix viridana* L. és a *Malacosoma neustria* L. életét s károsítását írja le több kép kíséretében.

Demetrescu: Az erdészeti igazgatás alkalmazkodása az esetleges háborus gazdálkodáshoz. (Adaptarea administrațiilor noastre forestiere pentru cazul economiei de războiu.) 497—505. old.

Háború esetén Románia erdőgazdálkodásában hirtelen nagy változások következnenek be (hiány erdei-munkásokban, fokozottabb fafogyasztás, stb.). A szerző az ezzel kapcsolatos kérdések tanulmányozását már a háborút megelőzően szükségesnek tartja. A legfontosabb teendő az igazgatás egyszerűsítése lenne.

Fedorovici: A bükk-talpa készítésének észszerűbb módjai. (Raționalizarea fasonării traverselor de fag.) 521—531. old.

A szerző egy román állami fűrésztelepen végzett megfigyelések alapján összehasonlítja a bükk-talpfának* kézi erővel és fűrészgépekkel való előállítás módjait. A leggazdaságosabb termelés lehetőségeiről tanulságos rajzokat, a szállításról, raktározásról, valamint a fűrészgépekről s azok munkájáról jó fényképeket, a felmerülő költségekről pedig kimutatásokat közöl.

Napi kérdések: Az erdő és a turisztika. (Problemele zilei: Pădurile și turismul.) 532—550. old.

Romániában megalakult az Országos Turisztikai Hivatal. Célja a természetjárás népszerűsítése s egyben erdészeti propaganda kifejtése.

A lap öt munkatársa ír erről a tárgyról: *Haralamb, Páll, Bocce, Vasiliu* és *Manole*, akik az erdészet és turisztika kapcsolatát s az állami és magánerdők szerepét, valamint az erdőtiszturisztikai feladatait fejtegetik.

LA RIVISTA FORESTALE ITALIANA. 1939. 4—5. sz.

Sala: A fa-önellátás feltételei. (L'autarchia nel settore dei prodotti legnosi.) 212—227. old.

1. Az erdőterület növelése, a kopárok erdősítése és erőteljes fásítás útján. 2. A meglévő faanyag észszerűbb felhasználása. 3. Új erdei szállítóberendezések (főként sodronykötélpályák) segítségével az azelőtt: értékesíthetetlennek vélt faanyag elszállítása s hasznosítása. 4. A külföldi fafajok helyettesítése hazaiakkal. 5. Különleges minőség és nagy méretek helyett a lehető legnagyobb mennyiségű faanyagnak a lehető legrövidebb idő alatti termelésére kell törekedni.

* Helyesebb magyar neve: *vágányfalj*.

Pavari: A fajok és a vetőmag kérdése Olaszországban. (Il problema delle razze e dei semi forestali in Italia.) 228—237. old.

Más országok, elsősorban Németország törvényes intézkedéseit ismerteti, melyek a mag származási helyének ellenőrzését írják elő, majd beszámol az olasz vetési kísérletek eredményeiről. Olaszországban — a nagyon változatos éghajlati és terepviszonyok folytán — az olasz eredetű mag sokszor kevésbé felelt meg, mint a vetési hely viszonyait jobban megközelítő vidékről származó külföldi mag.

Venerosi-Pesciolini: A fa harc a sivatag ellen, — különös tekintettel az olasz Cirenaiára. (L'albero contro il deserto, — con particolare riguardo alla Cirenaica.) 245—252. old.

A Szahara szélein a sivatag általában tovább terjeszkedik a művelés alatti területek rovására. Az olasz Szaharában máris sikerült ezt a folyamatot megállítani, sőt ellenkező irányba fordítani: Libiában és Cirenaiában már az erdő nyer mindig nagyobb és nagyobb tért a sivatag szélein.

A tanulmány részletesen ismerteti az olasz erdészeti milícia folyamatban lévő fásítási munkálatait, szebbnél-szebb fényképek kíséretében.

Canzanelli: Az erdeinkben élő káros rovarok. — 1. A búsujáró lepkék. — (L'entomofauna dei nostri boschi. — 1° Le processionari.) 253—258. old.

A *Thaumetopoea (Cnethocampa) processionea* L. és a *Th. pityocampa* L. életrajzát közli. Károsításukat fanemenként részletezi és az ellenük való védekezést is leírja.

Agostini: Fascista erdőgazdasági politika. (Politica forestale fascista.) 280—294. old.

Olaszországban az erdőgazdaság-politikának a *lakosság gyors szaporodásához kell alkalmazkodnia*. A fascista kormány az erdészet terén is elsősorban az *ország javát* kívánja szolgálni. A szerző felsorolja az erdészeti milícia feladatait s a végzett munkálatokról sok érdekes adatot közöl. Az erdész-katonát változatos feladatkörében igen szép fényképek mutatják be.

Cappuccini: Ujraerdősítések Sziciliában. (Il rimboschimento in Sicilia.) 295—309. old.

Bevezetőül rövid visszapillantást vet az erdők pusztulásának történetére, majd rámutat az erdősítések szükségességére, végül pedig az ezen a téren már végzett munkálatokat ismerteti.

Parente: Megjegyzések a csemetekertek trágyázásához. (Note sulla concimazione nei vivai forestali.) 332—336. old.

Az alkalmazandó különböző trágyák összetételéről, azok ki-
helyezéséről s hatásukról értekezik szép fényképfelvételekkel.

ŠUMARSKI LIST, 1939. 6—7. sz.

Perušić: A likai vagyonközség megvalósításáról. (Oko kreiranja ličke imovne općine.) 269—290. old.

Az 1860. évi osztrák erdőtörvény szabályozta mindazokat a jogokat, amelyek a határőrvidék részére biztosították az épület- és tüzifaszükségletet. Az erre a célra szükséges fatömeg mint szolgá-
lom terhelte az akkori állami erdőket, amelyet az 1871-i törvény szüntetett meg oly módon, hogy az összes határőrvidéki állami erdők pénzértékének felét érő erdőterületet kihasították a község lakosai részére, akik határőrvidéki ezredenként vagyonközös-
séggő alakultak. Így keletkeztek az ú. n. vagyonközségi erdők. A megmaradt erdőterület szolgálatmentes állami erdő lett. Ezredenként helyi bizottság alakult, amely a felosztás tudomásul-
vétele mellett a vagyonközségi erdőket birtokba vette.

Az erdőelkülönítés terve a likai volt határőrvidéki ezred kerületében anyagi okok miatt csak 1900-ban készült el, a község azonban nem fogadta el és így a likai vagyonközség még máig sem alakult meg.

A fennálló faellátási nehézségekre való tekintettel a szerző sürgős és célszerű intézkedést kíván.

Zubović: Erdőgazdasági iparvállalatok. (Šumsko privredno poduzeće. Pojam. Oblici. Svrha i uredjenje.) 290—294. old.

A berendezés és ügyvitel módozatait tárgyalja.

Bosanac: Számoló-lécek a gyakorlat számára. (Računala za praksu.) 294—298. old.

A szerző által több ábrában bemutatott mérő lécekkel egy percnél rövidebb idő alatt el tudja végezni még az egyszerű munka is a fűrészanyag beszáradásának a kiszámítását.

* Ezt a munkát én végeztem személyesen horvátországi szolgálatom alatt. P. F.

Levaković: Gyorsított eljárási módszerek a növekedési folyamat értékmérőinek bizonyos esetekben való kiszámítására. (Metode ubrzanog izračunavanja parametara za neke novije funkcije rastenja.) 299—309. old.

A szerző a jugoszláv tudományos erdészeti folyóirat 1935. évi füzetében foglalkozott a növekedési folyamat működésének értékmérésével és most 60 mennyiségtani képlet felsorakoztatásával egyszerűsíteni igyekszik a fáradságos eljárást.

Afanasijev: Az «expressz-erdők» két éve. (Dve godine expresnih šuma.) 333—354. old.

Lapunk 1938. évi VII—VIII. és XI. füzetében közöltük a szerző fejtegetéseit és azok hullámaikat. Afanasijev 6 cím alatt és 18 helyszíni fényképfelvétellel ismerteti az általa létesített kísérleti telepen elért erdősítési eredményeket és az összehasonlító vizsgálatokat.

Eljárását legjobban igazolja az a körülmény, hogy a közvélemény melléje állott és az egész nemzet követeli az expressz-erdősítést, bár az még némileg költséges.

Novak: Erdősítés a tanulók segítségével. (O pogoždovanju z mladino.) 354—372. old.

A szlovének francia mintára meghonosították az erdők napját. A tanulók minden évben április 7-én kirándulnak tanítóikkal az erdőbe s az erdészeti személyzet vezetése mellett a népiskolák felsőbb osztályainak tanulói, fiúk és leányok személyesen elültetnek a vágásokban vagy kopárokon fejenként 5—10 esemetét. A szerző azt javasolja, hogy a tanítóképzésben tanítsák az erdészetet, mint rendes tantárgyat s a már működő tanítók részére nyissanak erdészeti gyakorlati tanfolyamot, ahol az erdészeti alapelemeket elsajátíthatják.

1900 körül magam is beadtam az OEE-hez hasonló indítványt, amelyben még azt is javasoltam, szorgalmazzuk, hogy az elemi iskolák tankönyveibe az erdészeti ismeretek tanítását is vegyék fel. P. F.